

احساس شد و این سال را بانک مرکزی به عنوان سال پایه انتخاب کرد.

بانک مرکزی در سال ۱۳۷۸، سال پایه را برای "شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران" از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۷۶ تغییر داد. همچنین این شاخص از سال ۱۳۸۵ براساس سال پایه ۱۳۸۳ محاسبه و ارائه شده است. لازم به ذکر است از سال ۱۳۸۱ محاسبه این شاخص در دفتر "شاخص قیمت‌ها"ی مرکز آمار ایران آغاز شد و از سال ۱۳۹۰ مقرر شد اطلاعات این شاخص در سالنامه آماری کشور براساس سال پایه ۱۳۸۱ ارائه شود. شایان ذکر است در سال ۱۳۹۱ اطلاعات این شاخص براساس سال پایه ۱۳۹۰ توسط دفتر شاخص قیمت مرکز آمار ایران محاسبه و در سالنامه آماری کشور قرار گرفت.

ب) شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، مرکز آمار ایران برای اولین بار، طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا در آورد و از آن زمان تا مهرماه ۱۳۵۷، نتایج حاصل از آمارگیری‌های مذکور را همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه، منتشر می‌کرد.

پس از آن، نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ طرح آمارگیری فوق، به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص قیمت خرده‌فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی، براساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر می‌شد. همچنین در سال ۱۳۷۶، سال ۱۳۷۴ به عنوان سال پایه انتخاب و آمارهای مورد نظر برای سال‌های ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۸۳، به تفکیک استان‌ها و کل کشور تهیه و منتشر شده است. از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۱، سال ۱۳۸۱ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه بوده است. در حال حاضر براساس آخرین تجدیدنظر سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه قرار گرفته است.

مقدمه

سابقه بررسی قیمت‌ها و محاسبه شاخص‌های ذی‌ربط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می‌گیرد، به شرح زیر است:

الف) شاخص قیمت عمده فروشی کالاها و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵، محاسبه شاخص هزینه زندگی^۱ و شاخص قیمت عمده‌فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد.

در سال ۱۳۳۸، با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص قیمت عمده‌فروشی کالاها مورد تجدیدنظر قرار گرفت و با تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، مسئولیت تهیه شاخص‌های مذکور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران، با توجه به تغییرات قابل ملاحظه در الگوی مصرف خانوارها و ترکیب هزینه آن‌ها، سال ۱۳۴۸ را سال پایه قرار داد و تجدیدنظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص قیمت عمده‌فروشی کالاها به عمل آورد. در سال ۱۳۵۳ تحولاتی در اوضاع اقتصادی کشور پدید آمد و سال مذکور به عنوان سال

پایه در نظر گرفته شد. بر همین اساس، محاسبه شاخص‌های فوق، برای سومین بار مورد تجدیدنظر قرار گرفت.

در سال ۱۳۶۱، با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، این سال به عنوان سال پایه انتخاب شد و تجدیدنظر در زمینه محاسبه شاخص‌های مذکور به عمل آمد.

در سال ۱۳۶۹، با پایان یافتن جنگ تحمیلی و تغییر شرایط اقتصادی، ضرورت تجدیدنظر در سال پایه

^۱ منظور از "شاخص هزینه زندگی"، "شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی" است.

تعاریف مفاهیم

شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی: معیار سنجش تغییرات قیمت تعداد معین و ثابتی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی نامیده می‌شود.

طبقه‌بندی در گروه‌های کالاها و خدمات: طبقه‌بندی کالاها و خدمات در شاخص‌های قیمت، براساس ماهیت آن‌ها و طبقه‌بندی‌های بین‌المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است، ولی مبنای کلی، طبقه‌بندی پیشنهادی سازمان ملل (COICOP)^۲ برای کالاها و خدمات مصرفی، SITC^۳ برای عمده‌فروشی) می‌باشد که بنا بر ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است.

در این طبقه‌بندی‌ها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می‌شود که هر یک از آن‌ها چندین زیرگروه دارد. گروه‌های بزرگ را گروه‌های اصلی و زیر گروه‌های آن‌ها را گروه‌های فرعی کالاها و خدمات می‌نامند.

در ضمن، گروه‌های کالاها و خدمات برحسب نیاز براساس گروه‌های اختصاصی نیز طبقه‌بندی می‌شوند.

سال پایه: سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص، نسبت به آن سنجیده می‌شود و عدد شاخص در آن سال برابر ۱۰۰ است.

ضریب اهمیت: سهم هر کالا یا خدمت را در مجموعه کالاها و خدمات مشمول شاخص، ضریب اهمیت می‌گویند. در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی، سهم هر کالا یا خدمت، نسبت هزینه پرداختی خانوار، برای آن کالا یا خدمت به کل هزینه خانوار می‌باشد. در شاخص قیمت عمده‌فروشی، سهم هر کالا، ارزش فروش عمده‌فروشی کالا به کل ارزش عمده‌فروشی کالاها می‌باشد.

نقاط شهری: رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

جمعیت".

گزیده اطلاعات

شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۴، به رقم ۱۹۷/۷ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسید است. در سال فوق شاخص بهای گروه خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات برابر ۲۲۵/۹ بوده است. در سال ۱۳۹۴ کل شاخص بهای کالا و خدمات روستایی (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) برابر ۲۰۴/۶ و شاخص خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات برابر ۲۰۶/۳ می‌باشد.

^۲ طبقه بندی مصرف فردی بر حسب هدف (Classification of Individual Consumption According Purpose: COICOP)

^۳ Standard International Trade Classification: SITC (طبقه بندی استاندارد بین المللی تجارت)

Calssification: SITC)

۲۲-۱- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری بر حسب گروه های اختصاصی ، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالا و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	درصد تغییر سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳
شاخص کل.....	۱۰۰	۱۲۷	۱۶۵/۸	۱۸۳/۷	۱۹۷/۷	۷/۶
گروه های اصلی و فرعی.....						
خوراکی و آشامیدنی ها.....	۱۰۰	۱۳۷/۹	۱۹۵/۳	۲۱۱/۲	۲۲۵/۹	۷
خوراکی ها.....	۱۰۰	۱۳۷/۳	۱۹۳/۶	۲۰۹/۲	۲۲۴/۲	۷/۲
نان و غلات.....	۱۰۰	۱۲۹/۸	۱۷۳/۳	۱۹۷/۶	۲۲۹/۴	۱۶/۱
گوشت قرمز، سفید و فرآورده های آن ها.....	۱۰۰	۱۳۳/۱	۱۷۰/۴	۱۷۶/۸	۱۷۸/۲	۰/۸
گوشت قرمز و ماکیان.....	۱۰۰	۱۳۲	۱۶۹/۵	۱۷۴	۱۷۴/۸	۰/۵
ماهی ها و صدف داران.....	۱۰۰	۱۴۳/۳	۱۷۹/۱	۲۰۴/۱	۲۱۱/۹	۳/۸
لبنیات و تخم مرغ.....	۱۰۰	۱۳۸/۹	۱۷۷/۹	۱۹۵	۲۱۱/۷	۸/۶
روغن ها و چربی ها.....	۱۰۰	۱۴۶/۲	۲۱۳/۲	۲۳۱/۸	۲۳۸	۲/۷
میوه ها و خشکبار.....	۱۰۰	۱۳۴/۹	۲۱۶/۴	۲۴۲	۲۷۰/۳	۱۱/۷
سبزی، حبوبات.....	۱۰۰	۱۷۴	۳۰۵/۹	۳۱۱/۲	۳۲۴/۱	۴/۱
قند و شکر و شیرینی ها.....	۱۰۰	۱۲۷/۲	۱۷۱/۱	۱۸۹/۳	۱۹۶/۶	۳/۹
ادویه و چاشنی ها.....	۱۰۰	۱۲۲/۷	۱۶۸/۲	۱۹۲/۵	۲۰۲/۴	۵/۱
چای و سایر آشامیدنی ها (غیر الکلی).....	۱۰۰	۱۴۴	۲۱۷/۷	۲۳۹/۱	۲۵۱/۲	۵/۱
دخانیات.....	۱۰۰	۱۶۲/۴	۲۲۶/۱	۲۳۶/۲	۲۳۷/۱	۰/۴
پوشاک و کفش.....	۱۰۰	۱۳۰/۲	۱۷۷/۲	۲۰۱/۱	۲۱۸/۶	۸/۷
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....	۱۰۰	۱۰۷/۸	۱۱۹/۶	۱۳۴/۶	۱۴۶/۶	۸/۹
مسکن.....	۱۰۰	۱۱۰/۴	۱۲۴/۸	۱۳۹/۱	۱۵۰/۴	۸/۱
اجاره.....	۱۰۰	۱۱۰/۲	۱۲۴/۸	۱۳۸/۸	۱۴۹/۱	۷/۴
نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....	۱۰۰	۱۱۴/۶	۱۲۶/۱	۱۴۳/۳	۱۷۵/۶	۲۲/۵
آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....	۱۰۰	۹۹/۲	۱۰۲/۲	۱۱۹/۹	۱۳۳/۹	۱۱/۷
مبلمان، لوازم خانگی و تعمیر و نگهداری آن ها.....	۱۰۰	۱۳۳/۸	۱۸۶/۴	۲۰۰/۶	۲۰۸/۴	۳/۹
بهداشت و درمان.....	۱۰۰	۱۱۴/۳	۱۴۷/۳	۱۷۵/۴	۲۰۲/۳	۱۵/۳
حمل و نقل.....	۱۰۰	۱۲۱/۲	۱۶۲	۱۹۵/۶	۲۱۲/۴	۸/۶

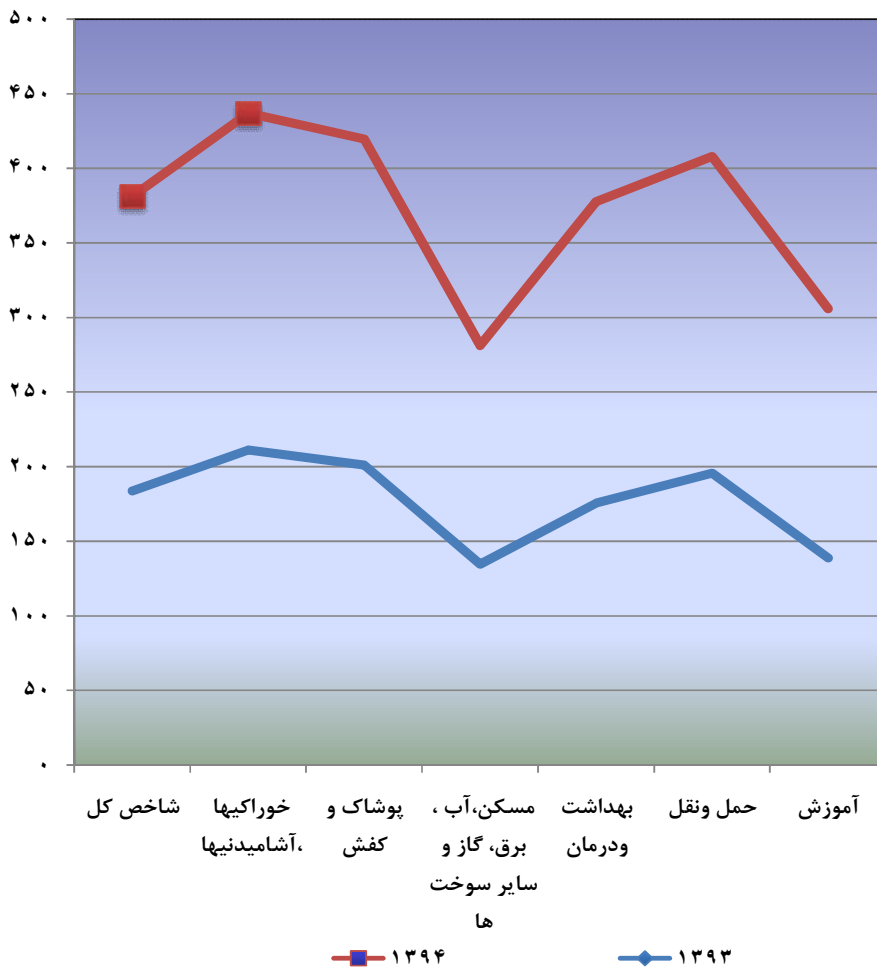
۲۲- شاخص های قیمت _____ سالنامه آماری استان ایلام -۱۳۹۴

۲۲-۱- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری بر حسب گروه های اختصاصی ، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله) (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالا و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	درصد تغییر سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳
ارتباطات.....	۱۰۰	۱۰۴	۱۱۱/۵	۱۱۳/۹	۱۰۷	-۶/۱
تفریح و فرهنگ.....	۱۰۰	۱۲۲/۴	۱۵۰/۹	۱۶۹/۵	۱۸۳/۹	۸/۵
آموزش.....	۱۰۰	۱۰۷/۱	۱۲۰/۳	۱۳۸/۶	۱۶۷/۴	۲۰/۸
هتل و رستوران.....	۱۰۰	۱۲۲/۴	۱۴۹/۳	۱۵۹/۸	۱۷۱/۲	۷/۱
کالاها و خدمات متفرقه.....	۱۰۰	۱۵۵/۷	۱۸۲	۱۸۶/۶	۱۹۰/۹	۲/۳
گروه های اختصاصی:.....						
کالاها.....	۱۰۰	۱۳۴/۲	۱۸۲/۲	۲۰۰/۵	۲۱۳/۸	۶/۶
خدمات.....	۱۰۰	۱۱۲/۷	۱۳۲/۸	۱۴۹/۹	۱۶۵/۳	۱۰/۳
شاخص کل ^(۱)	۱۰۰	۱۲۹/۳	۱۷۱/۴	۱۸۹/۹	۲۰۴/۴	۷/۶

(۱) شاخص کل منهای ارزش اجاری واحدهای مسکونی ملکی.
 مأخذ- مرکز آمار ایران. دفتر شاخص قیمت ها.

نمودار ۱-۲۲- شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروههای اصلی
و فرعی

مبنا جدول: ۱-۲۲

۲۲- شاخص های قیمت ..... سالنامه آماری استان ایلام - ۱۳۹۴

۲-۲- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۰۰=۱۳۹۰)

۱۳۹۰	۱۳۸۵	۱۳۸۰	۱۳۷۵	ضریب اهمیت	گروه های کالا و خدمات
۵۳۱/۴	۲۷۵/۷	۱۲۵/۹	...	۱۰۰	شاخص کل.....
					گروه های اصلی و فرعی:.....
۶۸۴/۹	۲۹۴/۵	۱۲۳/۲	...	۴۳/۳	خوراکی و آشامیدنی ها.....
۷۱۵/۳	۲۹۷	۱۲۳/۴	...	۳۸/۲	خوراکی ها.....
۱۶۰۶/۹	۲۴۱/۶	۱۱۶/۱	...	۹/۸	نان و غلات.....
۴۵۹/۱	۳۲۱/۷	۱۳۶/۱	...	۹/۹	گوشت قرمز ، سفید و فرآورده های آن.....
...	...	...	...	...	گوشت قرمز و گوشت ماکیان.....
۲۰۴/۵	...	...	...	۰/۷	ماهی ها و صدف داران.....
۴۵۳/۶	۲۲۰/۶	۱۲۲/۹	...	۴/۲	لبنیات و تخم مرغ.....
۳۹۰/۶	۱۷۹/۱	...	...	۲/۵	روغن ها و چربی ها.....
۴۹۷/۵	۵۷۸/۴	۱۴۵/۵	...	۳/۲	میوه ها و خشکبار.....
۸۴۸/۴	۳۴۱/۹	۱۰۷/۳	...	۴/۹	سبزی ها و حبوبات.....
۲۷۴/۵	۲۰۹/۵	۱۱۰/۸	...	۲/۶	قندو شکر و شیرینی ها.....
۴۳۱/۳	...	...	...	۱/۲	ادویه و چاشنی ها.....
۳۵۴/۱	۱۷۹/۲	...	...	۱/۹	چای و سایر آشامیدنی ها (غیر الکلی).....
۳۳۶/۲	۱۶۴/۵	۱۰۵/۹	...	۱/۱	دخانیات.....
۴۰۵	۲۰۲/۶	۱۲۸/۷	...	۹/۵	پوشاک و کفش.....
۵۲۷/۹	۳۳۷/۲	۱۳۴/۸	...	۱۶/۷	مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....
۴۷۱/۳	...	...	...	۱۱/۳	مسکن.....
۳۹۹/۵	...	...	...	۱۰	اجاره.....
۵۳۵/۸	۲۴۴/۳	...	...	۱/۳	نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....
۳۹۴/۳	...	...	...	۵/۴	آب، برق ، گاز و سایر سوخت ها.....
۲۹۲/۵	۱۹۷/۴	۱۱۷/۸	...	۷/۵	میلان، لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها.....
۳۷۳/۸	۴۷۷/۴	۱۵۰/۶	...	۶/۵	بهداشت و درمان.....
۴۰۵/۶	۲۹۷	۱۳۷/۱	...	۸/۲	حمل و نقل.....
۱۱۰	...	...	...	۱/۴	ارتباطات.....
۲۲۸/۲	۲۰۳/۷	۱۱۴/۳	...	۳	تفریح و فرهنگ.....
۱۰۴/۵	...	...	...	۰/۹	آموزش.....
۳۴۴/۴	...	...	...	۲/۲	هتل و رستوران.....
۵۷۰/۶	۲۱۱/۱	۱۲۲	...	۲/۷	کالاها و خدمات متفرقه.....
					گروه های اختصاصی.....
۵۵۲/۹	۲۶۹/۳	۱۲۴	...	۷۶/۳	کالاها.....
۴۰۴/۲	۳۲۰/۵	۱۳۸/۵	...	۲۳/۷	خدمات.....
۵۳۱/۴	۲۷۵/۷	۱۲۵/۹	...	۹۱/۵	شاخص کل ^(۱) .....

۱- شاخص کل منهای ارزش اجاری واحدهای مسکونی ملکی

۲۲-۲- شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله) (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالا و خدمات	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	درصد تغییر سال ۱۳۹۴ نسبت به سال ۱۳۹۳
شاخص کل.....	۶۹۹/۱	۱۶۹	۱۹۰/۵	۲۰۴/۶	۷/۴
گروه های اصلی و فرعی.....	.....	.....	.....	.....	.....
خوراکی و آشامیدنی ها.....	.....	.....	.....	.....	.....
خوراکی ها.....	۹۶۹/۲	۱۸۰/۱	۱۹۳/۴	۲۰۳/۵	۵/۲
نان و غلات.....	۲۰۳۹/۱	۱۵۲/۹	۱۶۶/۵	۱۷۵/۱	۵/۲
گوشت قرمز ، سفید و فرآورده های آن.....	۶۴۴	۱۷۵/۶	۱۸۴	۱۸۴/۴	۰/۲
گوشت قرمز و گوشت ماکیان.....	.....	.....	.....	.....	.....
ماهی ها و صدف داران.....	۲۶۸/۱	۱۷۴/۷	۱۹۸/۱	۲۰۵/۹	۳/۹
لبنیات و تخم مرغ.....	۶۵۵	۱۹۰/۳	۲۰۸/۵	۲۲۶/۹	۸/۸
روغن ها و چربی ها.....	۵۸۴/۳	۲۱۸/۳	۲۲۵/۴	۲۲۸/۷	۱/۵
میوه ها و خشکبار.....	۷۲۱/۹	۱۸۶/۷	۱۹۳	۲۲۸/۳	۱۸/۳
سبزی ها و حبوبات.....	۱۲۴/۱	۲۳۸/۷	۲۶۰/۹	۲۷۹	۶/۹
قند و شکر و شیرینی ها.....	۳۴۴/۴	۱۶۲/۱	۱۸۱/۸	۱۹۰/۲	۴/۶
ادویه و چاشنی ها.....	۴۹۱/۶	۱۵۷/۵	۱۹۲/۹	۲۰۸/۹	۸/۳
چای و سایر آشامیدنی ها (غیر الکلی).....	۵۱۷/۶	۲۱۵/۹	۲۲۷/۳	۲۳۲/۱	۲/۱
دخانیت.....	۶۲۹/۷	۳۰۹/۱	۳۱۱/۴	۳۱۲/۴	۰/۳
پوشاک و کفش.....	۵۵۳/۶	۱۸۱/۷	۲۰۹/۱	۲۳۰/۷	۱۰/۳
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت ها.....	۵۷۶/۷	۱۲۸/۶	۱۶۴/۶	۱۸۳	۱۱/۲
مسکن.....	۵۳۲	۱۲۵/۷	۱۴۰	۱۵۰/۲	۷/۳
اجاره.....	۴۴۰/۲	۱۲۴/۸	۱۳۸/۸	۱۴۹/۱	۷/۴
نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....	۶۱۵/۱	۱۳۴/۱	۱۵۰/۵	۱۵۹/۸	۶/۲
آب، برق ، گاز و سایر سوخت ها.....	۶۲۶/۹	۱۳۲/۱	۱۹۴/۸	۲۲۳/۱	۱۴/۵
مبلمان ، لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها.....	۳۸۲/۲	۱۹۸/۶	۲۱۶/۹	۲۲۶	۴/۲
بهداشت و درمان.....	۴۳۱/۲	۱۴۵/۷	۱۷۴/۵	۱۹۹/۷	۱۴/۴
حمل و نقل.....	۴۹۰/۶	۱۵۹/۸	۱۹۹/۶	۲۲۰/۳	۱۰/۴
ارتباطات.....	۱۱۰/۲	۱۱۴/۴	۱۱۹/۲	۱۰۹/۶	-۸/۱
تفریح و فرهنگ.....	۳۰۶/۲	۱۵۷	۱۷۷/۷	۲۰۳/۶	۱۴/۶
آموزش.....	۱۱۳/۱	۱۲۵/۲	۱۴۳/۶	۱۷۰/۶	۱۸/۸
هتل و رستوران.....	۴۱۴/۸	۱۵۸/۱	۱۹۹/۹	۲۱۷/۳	۸/۷
کالاها و خدمات متفرقه.....	۹۱۷/۲	۲۰۳/۴	۲۱۵/۶	۲۲۴/۱	۳/۹
گروه های اختصاصی.....	.....	.....	.....	.....	.....
کالاها.....	۷۳۹/۴	۱۷۹/۲	۲۰۰/۵	۲۱۳/۶	۶/۵
خدمات.....	۴۶۱/۵	۱۴۱/۷	۱۶۳/۷	۱۸۰/۵	۱۰/۳
شاخص کل ^(۱)	۷۰۶/۶	۱۷۱/۸	۱۹۳/۸	۲۰۸/۱	۴/۴

(۱) شاخص کل منهای ارزش اجرای واحدهای مسکونی ملکی.

از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۱ سال پایه ۱۳۸۵ می باشد. از سال ۱۳۹۱ به بعد سال پایه ۱۳۹۰ می باشد.

مأخذ- مرکز آمار ایران، دفتر شاخص قیمت ها.